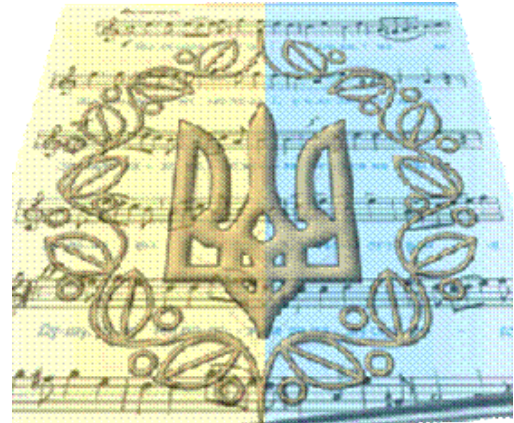

10 березня – 154 роки (1865) як відбулося перше публічне виконання пісні «Ще не вмерла Україна»

У 1865 році, у Перемишлі, під час першого на західноукраїнських землях Шевченківського концерту відбулось перше публічне виконання майбутнього гімну незалежної України «Ще не вмерла Україна» («Ще не вмерла України ні слава, ні воля...»), написаного Павлом Чубинським і покладеним на музику Михайлом Вербицьким. 15 січня 1992 року Верховна Рада затвердила мелодію Михайла Вербицького як Гімн України.

Чи не найбільшим внеском М. Вербицького у розквіт культури українського народу є написання ним музики до твору “Ще не вмерла Україна”, який спочатку був національним гімном, а нині – це Державний гімн України. Державний гімн України “Ще не вмерла України” бере свій початок із осені 1862 р., саме тоді Павло Чубинський написав вірш. За цей вірш 20 жовтня 1862 року П. Чубинського вислали на проживання під наглядом поліції в Архангельську губернію за розпорядженням шефа жандармів князя Долгорукова “за вредное влияние на умы простолюдинов”. Вперше цей твір прозвучав як пісня (солоспів) з уст М. Вербицького на зборах гімназійної “Громади” в Перемишлі, а як хоровий твір – на концерті в день св. Івана Хрестителя також у Перемишлі (1.07.1864 р.) Твір М. Вербицького на слова П. Чубинського з Борисполя благословив єпископ Тома Полянський. Львівський єпископ Тома Полянський був засновником першого українського театру у Львові (відкритий 25 грудня 1864 року). У постановці оперети Карла Гайнца “Запорожці” пісня звучала як “Ще не вмерло Запоріжжя” з невеликими змінами у тексті. Пісня дуже сподобалася публіці, її викликали кілька разів на біс, а наступного дня її співав увесь Львів. Ця високопатріотична пісня поєднала галичан з наддніпрянцями.

До написання високопатріотичної пісні М. Вербицького спонукало духовне піднесення галицької молоді, якому сприяли поетичні твори Т. Шевченка і М. Шашкевича, а також велике бажання мати свою пісню на зразок бойової пісні польських повстанців “Jeszcze Polska niezginela”. Нею міг стати гімн “Руської ради” (1848) “Мир вам, браття, всім приносим”, однак цій пісні не вистачало революційного пафосу, спрямованості на боротьбу за національне визволення. Власне таким виявився вірш П.Чубинського “Ще не вмерла Україна”, який був опублікований у львівському журналі “Мета” 1863р., і припав до душі М. Вербицькому.

Рукописний текст цього твору (слова і музика) зберігається у рукописному відділі Наукової бібліотеки імені В. Стефаника АН України.

Уперше наш Державний гімн було виконано 10 березня 1865 р. в Перемишлі як заключний концертний номер перших у Галичині світських “вечерниць в пам’ять Тараса”.

А у Львові вперше в хоровому виконанні пісня прозвучала на концерті, присвяченому відкриттю українського театру в новозбудованому “Народному домі”.

Текст цієї пісні з нотами надруковано у Львові (1885) у збірнику пісень “Кобзар”. Відтоді пісня часто виконувалася на різних концертах і поступово ставала їх невід’ємною складовою, а відтак, і національним гімном. Такою цю пісню вважали Іван Франко та Леся Українка.

Пісня “Ще не вмерла Україна” як державний гімн використовувалася 1917 р., але без відповідного законодавчого затвердження. В умовах комуністичної влади, пісня була заборонена. В кінці 90-х років минулого століття з піснею “Ще не вмерла Україна” люд гуртувався і виходив на різні протестні акції, мітинги і маніфестації, з нею студенти голодували на граніті в центрі Києва, вона з боєм торувала собі дорогу до Державного гімну України (музичну редакцію Державного гімну затверджено Верховною Радою України 15 січня 1992 р.). 6 березня 2003 року ухвалено Закон України “Про Державний гімн України”.

Нині гімн “Ще не вмерла України” допомагав звершити Революції Гідності, а сьогодні об’єднав східні і західні регіони України у боротьбі з російським агресором. І ми завжди повинні пам’ятати авторів свого Державного гімну і бути вдячними їм за це.

Підготувала Руслана Ониськів
провідний бібліограф